

С Т А Н О В И Щ Е

по процедура за избор на „професор“ по професионално направление 2.3 Философия, научната специалност Философия на културата, правото, икономиката и политиката, за нуждите на секция „Социални теории, стратегии и прогнози“ на ИИОЗ при БАН, обявен в *Държавен вестник* – бр. 5 от 15 януари 2019 г.

Член на научното жури: доц. д-р Мила Милева Маева, ИЕФЕМ – БАН (съгласно заповед № РД-09-231 от 25.03.2019 г.)

В обявения за нуждите на секция „Социални теории, стратегии и прогнози“ на ИИОЗ при БАН за академичната длъжност „професор“ участва един кандидат – *доц. д.ф.н. Богдана Йорданова Тодорова*. Тя е представила изискуемите документи и материали, както и допълнителна информация за част от дейностите, които осъществява в качеството си на учен, експерт и ръководител. Материалите са убедителни и показват, че доц. д.ф.н. Богдана Йорданова Тодорова покрива минималните изисквания за придобиване на престижната длъжност „професор“, залегнали в Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника към него, Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в БАН, Правилника на ИИОЗ – БАН за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности и Правилата на НС на ИИОЗ. Ходът на процедурата до момента на съставянето на настоящото становище като цяло е коректен спрямо действащото законодателство. Също така декларирам, че не съм свързано лице с кандидата по смисъла на § 1, т. 5 от допълнителните разпоредби на Закона за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и нямам и частен интерес, свързан с процедурата или с кандидата, който би могъл да повлияе на обективността ми като член на научното жури.

Кандидатът доц. д.ф.н. Богдана Тодорова е придобила магистърски степени по *Философия и Френска филология* в СУ „Св. Кл. Охридски“ през 1994 г. и докторска степен по *Философия* в ИФИ – БАН през 2002 г. От 2002 г. до настоящия момент е на щатна работа в ИФИ – БАН / от 2010 г. – ИИОЗ – БАН. През 2010 г. кандидатът се хабилитира успешно по научната специалност *Философия* след процедура в СНС по

Философия (ВАК, 05.01.13). През 2015 г. Богдана Тодорова става доктор на философските науки във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ с тема „Ислямският фактор в България и Европа – тенденции и предизвикателства“.

Ангажирана плътно с *изследователска дейност* доц. д.ф.н. Богдана Тодорова утвърди името си на прозорлив интерпретатор на философските аспекти на класическия и съвременния ислям. Тя е разпознаваем учен както в България, така и в чужбина, която има висок потенциал за успешно развитие.

Доц. д.ф.н. Богдана Йорданова Тодорова участва в конкурса с научна продукция, която е *оригинална*, и която *не повтаря* представените публикации за придобиване на научната степен „доктор на науките“ и за заемане на академичната степен „доцент“. Тя включва 2 монографии (1 на български език и 1 на английски език) и отделно 2 монографии в съавторство, 4 статии, публикувани в световните бази данни (2 от които са в съавторство), 6 студии в списания с научно рецензиране и в редактирани колективни томове, 5 статии, публикувани в реферирани и индексирани издания в бази данни за научна информация, 14 статии в нереперирани списания с научно рецензиране и в редактирани колективни томове. Представените изследвания покриват различни етапи от академичните изследвания на кандидата, които показват научното развитие, и са само част от богатата научна продукция на доц. д.ф.н. Богдана Йорданова Тодорова. Включените в тази процедура научни трудове показват *ясно дефинирано и дълбоко проучвано и анализирано научно поле*, което обхваща различни аспекти в исляма както на национално, така и на глобално ниво. Изследванията са насочени към разнообразни, но актуални проблеми на демократизацията, религиозната идентичност, секуларизацията и фундаментализма на мюсюлманите в Европа и Азия. В допълнение трябва да се отбележи, че кандидатът е представил списък с 23 цитирани в България и чужбина, в реферирани и нереперирани издания.

Сред научните публикации на доц. д.ф.н. Богдана Тодорова трябва да се отбележи монографията „Обективирането на исляма“. Тя е резултат от дългогодишна работа и е едно цялостно проучване на исляма в глобален контекст и *концептуализира основните научни приноси на кандидата*. Монографията разглежда *обективирането на исляма* като процес през призмата на отдалечаване от класическата традиция и промяна на отношението към религиозния авторитет. Изследването отразява философската гледна точка към исляма от гледна точка на съвременните формулировки по отношение на

ислямизма, модернизма и специфичната шиитска „веляят е-факих“. Авторът проследява и анализира ислямския политически активизъм в Близкия изток. Отделно внимание е обърнато върху „черния“ и „червения ислям“ като новото сунитско-шиитско противопоставяне. Важните заключения на Б. Тодорова са свързани с ислямизма и неговите заплахи както за самите останалите, така и за самите мюсюлмани, като ги отдалечава от съвременните тенденции в обществото, превръща ги в опозиционери на официалното светско статукво, стимулира ксенофобските настроения, засилва тероризма, и не на последно място допринася за отъждествяването му с цялостния ислям. Особено негативно ислямизмът се отразява върху „битовия ислям“ като част от културно-историческото наследство на общностите, защото допринася за постепенната му промяна и разрушаване.

В монографията доц. д.ф.н Богдана Тодорова отбелязва и механизмите за влияние на исляма върху съвременната политика като демографския фактор (свързан с увеличаване на мюсюлманите в световен мащаб), силното мисионерство, религиозната обвързаност на религия и политика (формирането на политическата принадлежност въз основа на религиозната), икономическата мощ на мюсюлманските държави и не на последно място идеологията, предопределена от разочарованието и враждебността на хората към неолибералната икономика. Заключение на автора по отношение на религиозността на мюсюлманите е двупосочно, но интерес представлява възгледа за засилването на влиянието на суфизма в световен мащаб, особено в Южна Азия, както и появата на нови хибридни, рекултурализиращи се ислямски трендове ислямски форми, които ще продължат да влияят върху конфесионалната идентичност на вярващите в световен мащаб.

Един от важните научни приноси на доц. д.ф.н Богдана Тодорова е разглеждането на исляма като социетален проект със собствена ценностна система за организиране на обществото и като политически конструкт, обединяващ традиционните ценности и процесите на социално, икономическо и политическо възобновяване.

Изследванията на кандидата показват забележително познаване на тенденциите в съвременния ислям и изграждат цялостна картина на проблемите в глобален контекст. Препоръката ми насочена към *продължаване и задълбочаване на изследванията чрез метода на устната история и на локално ниво, не само в Източните Родопи, но и в*

чужбина. Това би допринесло за изграждане на още по-ясен поглед, за конкретизиране и би засилило заключенията на кандидата.

Доц. д.ф.н Богдана Тодорова има забележително международно представяне на своите научни постижения, което е видимо в представения списък с участия в 35 международни и 21 национални научни форуми през последните 10 години. Тя има 2 специализации в Словения и Иран, които несъмнено са допринесли за нейното развитие.

Кандидатът притежава и практическа опитност като завеждащ секция „Социални теории, стратегии и прогнози“ към ИИОЗ – БАН от 2015 г. досега. В периода 2008-2012 г е завеждащ секция „Антропология и изследвания на религията“ към ИФИ – БАН. Доц. д.ф.н Богдана Тодорова провежда и 3 лекционни курса към ВСУ „Черноризец Храбър“ (всеки по 30 часа) през 2011-2013 г. Тя е била научен консултант на един докторант, защитил успешно в Киевския университет в Украйна, ръководител на дипломант и на докторант към ИИОЗ. Доц. д.ф.н Богдана Тодорова е и консултант на Дирекция Вероизповедания към МС.

Доц. д.ф.н Богдана Тодорова участва в два големи международни проекта по 6 РП и 7 РП и ръководи колектив на национален проект, финансиран от ФНИ.

Заключение

Представените в това становище обстоятелства и констатации отразяват оценката ми за съответствието на кандидатурата с националните стандарти за придобиване на академичната длъжност „професор“. Високата оценка за изследователската, научноприложната и административната дейност на кандидата, както и несъмнените научни приноси ми дават основание убедено да препоръчам на членовете на научното жури да подкрепят кандидата. Становището ми по този кадрови казус е **ПОЛОЖИТЕЛНО** и гласувам с **ДА** за кандидатурата на доц. д.ф.н Богдана Йорданова Тодорова за „професор“ по професионално направление 2.3 Философия, научната специалност Философия на културата, правото, икономиката и политиката, за нуждите на секция „Социални теории, стратегии и прогнози“ на ИИОЗ при БАН. Призовавам и членовете на Научния съвет към Института за изследване на общества и знанието към Българската академия на науките да дадат положителен вот по настоящата процедура.

гр. София, 30 април 2019

доц.д-р Мила Милева Маева